

## Horaris

Dissabtes de 10 a 14 h i de 15 a 19 h  
i diumenges de 10 a 14 h  
De l'1 de juliol al 16 de setembre,  
de 10 a 14 h i de 15 a 19 h  
Dilluns tancat

Visites guiades amb hora concertada.

Reserva prèvia a +376 338 096  
Idiomes: català, castellà, francès i anglès.

## Entrades:

Entrada general d'adults: 3 €.  
Entrada reduïda: 1,5 € per a més grans de 65 anys, grups d'un màxim de 10 persones, posseïdors del PassMuseu.

Entrada gratuïta: menors de 10 anys, posseïdors del carnet jove, persones amb discapacitat, aturats, titulars del carnet ICOM-Icomos. L'entrada a Cal Pal serà gratuïta el primer i el tercer dissabte de cada mes per a residents del país.

Cal Pal  
Carrer de Pal, 1  
AD300 La Cortinada, Ordino  
Tel.: +376 338 096  
[www.calpalandorra.com](http://www.calpalandorra.com)

Per saber-ne més



Organitza  
i patrocina

**CAL PAL**  
CULTURA I IDENTITAT

Patrocinen

**CAL PAL**  
CULTURA I IDENTITAT



Govern d'Andorra



Fundació  
**Crèdit Andorrà**

Col·laboren

**cebe**

**Museu d'Història  
de Catalunya**

**mémemorial**  
de camp de rivessaltes

UNIVERSITAT DE  
BARCELONA  
CEAI Biblioteca  
Parc de la República

**Plazrigora**  
JO DIC MAI MÉS

Exposició temporal  
18.03.2023 — 07.01.2024

**CAL PAL**  
CULTURA I IDENTITAT



D.L.: AND.

# Refugiats, Andorra país d'acollida

## Exposició a Cal Pal de la Cortinada, 2023

Cal Pal - espai sociocultural presenta a partir del 16 de març l'exposició "Refugiats, Andorra país d'acollida". La mostra té un doble objectiu: retre homenatge a tots els refugiats que han passat per Andorra al llarg de la història i plantejar una reflexió sobre el moment actual, ja que, segons l'ACNUR, més de 103 milions de persones han fugit de casa seva a causa de les guerres, una xifra que



no para de créixer. L'exposició inclou textos, material fotogràfic, material de guerra i audiovisuals amb la voluntat de connectar la memòria històrica i la reflexió crítica sobre una dura realitat del món contemporani.

Andorra no ha estat mai escenari de guerres, però sí que ha viscut l'impacte de les dels seus veïns i s'ha convertit en lloc de refugi i de salvació de moltes persones en diferents moments de la història, com ara les guerres carlines o la Primera Guerra Mundial.

El pas i l'acollida de refugiats s'intensifiquen a partir de la Guerra Civil espanyola. Andorra, una comunitat de menys de 5.000 habitants, veu passar per les seves muntanyes unes 17.000 persones entre el 1936 i el 1939. Fins a 106 guies condueixen molts fugitius en condicions difícils pel clima i l'orografia. Pocs mesos després, durant la Segona Guerra Mundial, són 8.000 els refugiats que passen pel Principat d'Andorra, on actuen les xarxes d'evasió. Molts pilots aliats i famílies jueves salven la vida passant per Andorra, en un moment en què refugiats i andorrans treballen junts en aquestes xarxes, sota el perill i l'amenaça dels nazis.

Andorra, un país petit i diferent, sense camps de refugiats ni grans dispositius de control, practica una política de portes obertes per als refugiats, amb assistència mèdica, tramitació de salconduits i aliments.

**Ferits espanyols creuant la frontera francesa a mula.**

Fons: Chauvin 27Fi i fons Belloc. Arxius Departamentals dels Pirineus Orientals (amb l'autorització del Memorial del Camp de Ribesaltes)



Les autoritats exerceixen un cert control en moments crítics i hi ha tensions amb Espanya i França. La població ignora sovint les prohibicions de les institucions i acull en cases, bordes, eres i hotels milers de persones, una acollida feta en col·laboració amb els contrabandistes de les zones frontereres i amb les xarxes d'evasió internacionals.

Entre 500 i 600 d'aquests refugiats arrelen a Andorra i tenen una gran importància en l'evolució econòmica del país. L'exposició homenatja aquest col·lectiu amb les històries d'alguns noms propis en representació de tot aquest sector de població.

Les històries dels refugiats del passat a Andorra ens permeten comprendre els relats del present, perquè ser refugiats o acollir refugiats són experiències universals i atemporals. Per això, en un altre dels espais de Cal Pal s'hi mostra l'experiència del Medu Art

**Grup de refugiats espanyols en un centre de concentració del sud de França**

Fons: Chauvin 27Fi i fons Belloc. Arxius Departamentals dels Pirineus Orientals (amb l'autorització del Memorial del Camp de Ribesaltes)

Ensemble, un moviment cultural a Botswana al servei dels exiliats dels anys vuitanta a causa de l'apartheid sud-africà. El Medu mostra com, a través de la cultura, es poden millorar les condicions de vida dels refugiats i es pot establir una bona relació amb la població local. I, finalment, "Refugiats, Andorra país d'acollida" es fixa en els desplaçats actuals, a causa de la guerra i també cada vegada més, dels desastres climàtics, amb la voluntat d'interpel·lar l'espectador i plantejar la necessitat de respectar els drets humans i posar la dignitat al centre de la vida.

Refugiats, Andorra país d'acollida es podrà veure fins al 7 de gener de 2024